

Co mně noty o HAMU neřekly

Cicero tvrdil, že není nic tak nestálého, jako jsou vzpomínky, a Seneca naopak kontroval tvrzením, že člověk si pamatuje tak intenzivně, jak žil. Kde je pravda a kde není?

TEXT: JIŘÍ HLAVÁČ, FOTO: ARCHIV HAMU

2. ČÁST

HAMU HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Příchod listopadových změn roku 1989 poznamenal celé naše umělecké dění v maximální podobě a dopadu. Bylo možné rehabilitovat mnohé nepravosti a křivdy z minulých desetiletí a vybudovat demokratické postupy v řízení školy i celkovém systému přijímacího řízení. Nové poměry také umožnily vybudovat zahraniční styky a spolupráci s desítkami evropských vysokých hudebních škol a pozvolna nově otevřít alespoň vstupní kontakty na obdobné školy v Americe a Asii. Vedle intenzivní výuky v akreditovaných oborech připravila fakulta postupně i další studijní zaměření – například stylovou interpretaci barokní hudby nebo interpretaci hudby druhé poloviny 20. století. Nešlo o nové hlavní obory, ale o možnost být nepovinně, nicméně soustavně a cílené přípravy. Novinkou se stal hudební management se zaměřením na řídicí a agentážní práci

a také obory připravující odborníky pro moderní nahrávací praxi v hudební režii a zvukové tvorbě.

Zásadní změnou bylo také nové pracovní působiště, sídlo hudební a taneční fakulty. Od roku 1993 to byl zrekonstruovaný Lichtenštejnský palác, k němuž v roce 1995 přibyl i nově opravený Hartigův palác, vytvářející propojený souvislý párový komplex budov na Malostranském náměstí. Hudební fakulta tak dostala poprvé ve své existenci samostatné, na míru upravené objekty, poskytující škole především výukové prostory – učebny, zkušebny, baletní sály, nahrávací studia, studovny, knihovnu, archiv a také místnosti pro opravy a údržbu hudebních nástrojů. Tyto prostory byly navíc svrchovaně praktické a reprezentativní i pro další činnost fakulty. Vzhledem k poloze v historickém jádru města se následně podařilo

vytvořit z vysokoškolského areálu jedno z center kulturního života Prahy, v němž jsou dispozice pro pořádání stálých aktivit. Jde o koncertní činnost žáků, pedagogů, hostů, hudební soutěže, workshopy i výstavy. K tomuto účelu slouží koncertní sál nesoucí jméno Bohuslava Martinů (splátka za politické poměry, jež mu nedovolily ve škole pedagogicky působit), suterénní galerie i krásné respirium, propojující první podlaží předního a zadního traktu Lichtenštejnského paláce. Architektonický návrh vypracoval a dozor nad jeho realizací garantoval ateliér Pavla Kupky. Architekt Kupka byl jednou ze zásadních osobností při vzniku školy, která dostala zcela unikátní objekt v celosvětovém měřítku. Ostatně potvrdila mně to řada oficiálních i soukromých zahraničních hostů a návštěv od doby, kdy jsem byl na fakultě v řídicí funkci, až po dnešek.

Režim školy je vždy závislý na řídicím systému a vedení, které má konkrétní vize naplnit. Úsek byl od roku 1989 až do současnosti vytvářen týmy, v jejichž čele stáli děkani. Pro úplnost uvádím jména a sled roků, v nichž se střídaly jejich mandáty:

Prof. Josef Chuchro / 1990 – první revoluční děkan HAMU

Prof. Ivan Kurz / 1997

Franz Schubert

Prof. Jiří Hlaváč / 2000
 Prof. Peter Toperczer / 2007
 Prof. Vlastimil Mareš / 2010
 Prof. Ivan Klánský / 2018

V rozmezí těchto let se změnilo původní čtyřleté, v některých oborech pětileté studium na třístupňový model, tedy bakalářské tříleté studium všech specializací s navazujícím magisterským stupněm a následně i tříletým doktorským studijním programem. Toto studium univerzitního typu poskytuje plnohodnotné odborné i teoretické maximum, odpovídající požadavkům pro výměnná studia na zahraničních univerzitách, a díky programu Erasmus a zčásti i stipendijním alternativám konkrétních zemí dává studentům možnost kombinovat studijní nabídku a konfrontovat naši kvalitu s vyspělým zahraničním školstvím. Tato praxe je dvoustranná a HAMU poskytuje každoročně své kapacity i pro příchozí studenty ze zahraničí. HAMU vykazuje v tomto směru mimořádnou aktivitu a má více než tři desítky uzavřených a soustavně naplňovaných smluv o mezinárodní spolupráci a výměně. A to jak ve studentských, tak v pedagogických komoditách.

Studenti doktorského studijního programu se podílejí na výuce jednotlivých

kateder a po završení svého studia se mnohdy stávají interními pedagogy. V tomto směru jde o unikátní personální strategii a součinnost. K vynikajícím absolventům v období od roku 1990 do současnosti a do značné části i k novým pedagogům školy mohou přiřadit Janu Brožkovou, Leoše Čepického, Ludmilu Peterkovou, Jakuba Hrušu, Tomáše Netopila, Tomáše Braunera, Jana Kučeru, Kateřinu Kněžíkovou, Alžbětu Poláčkovou, Pavlínu Senic, Petra Nouzovského, Kristinu Fialovou, Tomáše Jamníka, Ivo Kahánka, Martina Kasíka, Jana Bartoše, Miroslava Sekeru, Václava Vonáška, Jana Hudečka, Irvina Venyše, Jana Macha, Kateřinu Váchovou-Soukalovou, Michala Rataje, Slavomíra Hořínku, Annu Paulovou, Moniku Knoblochovou, Milana Al-Ashhaba, Kateřinu Javůrkovou, Romana Patočku, Jana Mráčka. V roce 2010 se změnil původní název Hudební fakulta AMU na Hudební a taneční fakulta AMU.

HAMU každoročně vykazuje velký podíl na výchově nových členů našich orchestrů, sborů a operních ansámbľů, o čemž svědčí jejich početné uplatnění v České filharmonii, Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK, Symfonickém orchestru Českého rozhlasu, v Opeře

Zásadní změnou bylo také nové pracovní působiště, sídlo hudební a taneční fakulty.

Národního divadla, ve Státní opeře Praha a řadě dalších významných uměleckých subjektů nejen u nás, ale i v zahraničí. Neméně významný podíl má škola i na výuce komorní hry a průpravě komorních souborů. Velká komorní tradice české interpretační školy měla a má své následovníky ve Wihanově kvartetu, Afflatus Quintetu, Triu Bohémo, Triu Incendio, Kalabis Quintetu nebo Belfiato Quintetu.

Důležitým aspektem moderní umělecké školy naší současnosti je všestrannost a žánrová pestrost. HAMU otevřela možnost vysokoškolského studia i zájemcům specializovaným na jazzovou hudbu. Po vstupní etapě, v níž se na výuce podíleli např. klavírista-skladatel Karel Růžička, saxofonista Felix Slováček, kontrabasista a skladatel Petr Kořínek, se výuka pod vedením Jaromíra Honzáka zaměřila na interpretační a skladatelskou činnost s aranžérskou

Pocta Karlu Hašlerovi

145 let od narození

Rezervujte si termín
27. 8. 2024

Těšit se můžete na:

- ▶ dobový happening
- ▶ křest zpěvníku To nejlepší z písniček Karla Hašlera
- ▶ 18.00 koncert

**Sejdeme se na Starých
zámeckých schodech v Praze!**

www.osa.cz

Projekt je realizován
s finanční podporou
hl. m. Prahy

a nástrojovou erudicí a je otevřena bez jakkoli eliminující nástrojové specializace.

Po roce 1990 otevřela HAMU ocenění výrazných osobností, které jsou doporučeny Umělecké radě fakulty k udělení čestného doktorátu Akademie múzických umění v Praze. Takto byla titulem doktor honoris causa oceněna například činnost skladatele Karla Husy, choreografa Jiřího Kyliána, houslisty Josefa Suka nebo cembalistky Zuzany Růžičkové.

Školu a její kvalitu vytvářejí lidé. Studenti, pedagogické zázemí a konečně i řídicí aspekty a marketing. V době, kdy jsem byl studijním proděkanem, děkanem, vedoucím katedry dechových nástrojů i předsedou Oborové rady doktorského studia Interpretace a teorie interpretace, jsem měl možnost mnohé poznat, pochopit i pozměnit. Vedl jsem debaty, polemiky, diskuze i spory, a tak mohu a chci na mnohé, kteří v mých očích zásadně utvářeli koncepční podobu svých kateder, vzpomenout. Rozhodně nebudu vytvářet seznam spolupracovníků, ten je ostatně dostupný na webových stránkách HAMU, ale chci vzpomenout na to, co oči běžně nevidí. Škola má ve své struktuře dělení samostatně vedené katedry, které stanoví náročnost přijímacího řízení,

ročníkové výstupy a nakonec i finální podobu a náplň absolventských koncertů, představení, státních zkoušek a obhajob. Všechno musí být samozřejmě v souladu s celkově nastaveným rámcem studia, který je pro všechny závazný. Nicméně umělecký a na škole typu HAMU zcela primární požadavek je výstupní umělecká kvalita, v ideálním stavu souměřitelná s vyspělými školami v zahraničí. Pilíři těchto požadavků pro mne vždy byli pěvci Naděžda Kniplová, Magdaléna Hajóssyová, René Tuček, Jana Jonášová, Libuše Márová nebo Ivan Kusnjer. V případě strunných nástrojů potom Josef Chuchro, Václav Snítíl, Ivan Štraus, Daniel Veis, Jana Boušková, Jiří Hudec, Štěpán Rak, na katedře dechových nástrojů František Herman, Jiří Mihule, Václav Junek, Jiří Seidl, Zdeněk Tylšar, Jiří Válek, Radomír Pivoda, Vladimír Rejlek, Vlastimil Mareš či Zdeněk Pulec. Opomenout nesmím klavíristy Petera Toperczera, Miroslava Langeira, Ivana Klánského, Emila Leichnera, Františka Malého, cembalistku Zuzanu Růžičkovou nebo varhaníky Jana Horu a Jaroslava Tůmu. Na oborech zvukové tvorby a hudební režie pak Jaroslava Smolku, Jaroslava Rybáře, Tomáše Sigmunda, Václava Syrového, Ondřeje Urbana. Velkým přínosem byla součinnost dirigentů Jiřího Bělohávkva, Jiřího Chvály,

v hudebním managementu Jiřího Štilce a Romana Bělora. Katedru tance a non-verbálního divadla poznamenali svými nároky velmi výrazně Božena Brodská, Ivana Kubicová, Ctibor Turba, Boris Hybner, Noemi Zárubová, Adam Halaš.

Na závěr jsem si nechal osobnosti katedry skladby, protože mohu říci, že koncepčnost Ivana Kurze, Václava Riedlbaucha, Václava Kučery a invence Ivany Loudové, Milana Slavického, Juraje Filase, Hanuše Bartoně se promítaly nejen do struktury oborové výuky, ale mnohdy do každodenního chodu a režimu fakulty. A také do atmosféry a ducha vzdělání. Opakovaně jsem vedl spontánní diskuze s profesorem Markem Kopelentem, jehož náročnost a nároky byly pověstné.

HAMU jistě neřekla v rámci vysokoškolské výuky poslední slovo. Může nadále pracovat ve velmi inspirativním prostředí a dobrých podmínkách a může hledat součinnost s mnoha dalšími subjekty. A to jak u nás, tak v zahraničí. Může profilovat výuku a rozvíjet své žánrové spektrum. Může mnohé, ale nesmí také zapomínat na odkaz, který jí byl předán. Na dědictví, které nedovolí žít v bezstarostnosti a laxnosti. Kumšt totiž nikdy a nikomu nepromínil povrchnost, pýchu a pohodlnost. ☒